

Murat MUSLIU

ORGANIZIMI I DEMONSTRATAVE TË VITIT 1981 DHE REAGIMI I PUSHTETIT JUGOSLLAV

Demonstrata e 11, 26 marsit dhe 1 e 2 prillit të vitit 1981, ishin ndër më të fuqishmet që populli shqiptar kishte organizuar ndonjëherë kundër ish pushtuesit serbo-jugosllav. Demonstratat fillimisht filluan në menzën e studentëve në mbrëmjen e 11 marsit rreth orës 19:00, pasi kështu kishin marr vendim studentët organizatorë, më 10 mars, në dhomën nr. 310 (Gani Koci, Murat Musliu, Selim Geci) së bashku me studentët e dhomës nr. 312 (Kadri Kryeziu, Jonuz Jonuzi, Ramadan Gashi dhe Bedri Deliu).

Pikërisht, ashtu siç u dakorduam në mbrëmjen e 10 marsit që të nesërmen t'i njoftojmë studentët (natyrisht atyre që ju besonim) që të fillojmë demonstratat. Këto demonstrata filluan me ndërprerjen e ushqimit në menzë ku si pretekst kishim pakënaqësinë e arsyeshme të studentëve për kushtet jo të mira. Pasi u arrit qëllimi i ndërprerjes së ushqimit në menzë, grupi organizator u bënë thirrje studentëve që të marshojmë për në qendrën e qytetit të Prishtinës dhe kësaj thirrje iu përgjigjen një numër i konsiderueshëm i studentëve, diku 200-300 student.

Gjatë marshimit filluam me parullat sociale si: Duam kushte më të mira, Duam bukë, pastaj: Unitet, Poshtë borgjezia, Lironi shokët nga burgu, Rroftë Adem Demaçi. Sigurimi jugosllav u zu në befasi pasi kishin menduar që grupi demonstrues po marshonte në qytet si simpatizant të futbollit pasi atë ditë ishte luajtur ndeshja Prishtina-

Partizani (Beograd). Pasi kaluam nëpër qendrën e qytetit (tani sheshin Nënë Tereza) u kthyem prapë në qendrën e studentëve me qëllimin që të na bashkohen edhe studentë të tjerë të cilët ishin të painformuar me atë se çfarë po ndodhte. Demonstrata u masivizua me bashkëngjitjen e të gjithë studentëve e qytetarëve të shumtë dhe tentuam që po atë natë të dalim prapë në qendër të qytetit. Ky tentim u bllokua nga forca të mëdha të policisë që kishin bërë kordon para Menzës së studentëve. Turmës iu drejtuan disa studentë me fjalime që demaskonin politikën anti-shqiptare që ushtronte Serbia dhe Federata Jugosllave.

Demonstrata që filloi në orën 19:00 më 11 mars, vazhdoi deri në orët e hershme të mëngjesit të 12 marsit, ku me intervenimin brutal të forcave policore u shpërndanë demonstruesit. Demonstratat u bënë më masive më 26 mars, 1 dhe 2 prill ku kërkesa kryesore në këto demonstrata ishte: Kosova Republikë, si strategji sepse kërkesa e drejtë legjitime ishte bashkimi i të gjitha trojeve shqiptare në Jugosllavi me shtetin amë Shqipërinë. Këtyre kërkesave legjitime të popullit shqiptar udhëheqësia e RSFJ dhe Serbisë si dhe vasalët e tyre shqiptarë në Kosovë ju përgjigjen me dhunë, ku u vranë shumë demonstrues, u plagosën me qindra dhe u burgosen me mijëra të rinj shqiptar.

Demonstratat gjithë-popullore të vitit '81 shënuan kthesën vendimtare të ndarjes definitive të shqiptarëve të robëruar nga RSFJ. Demonstratat e vitit '81 ishin një zgjim i popullit shqiptar në Jugosllavi sepse u demaskua politika e rrejshme e bashkim-vëllazërimit dhe barazisë së të gjithë popujve që jetonin në Jugosllavi. Kualifikimet e komitetit të LK-së të Kosovës për demonstratat e 11 marsit fillimisht u kualifikuan si revoltë sociale, por në mbledhjen e 28 marsit '81 demonstratat e 11 dhe 26 marsit u cilësuan si armiqësore, ndërkaq në mbledhjen e përbashkët të kryesisë të komitetit qendror të Serbisë demonstratat u cilësuan si destruktive dhe që kishin qëllimin e destabilizimit të sistemit kushtetues, minimin e bashkim-vëllazërimit dhe përmbysjen e sistemit politik.

Më vonë, më 3 prill në mbledhjen e Këshillit Ekzekutiv Federativ dhe Komitetit Qendror LKJ demonstratat u cilësuan

irredentiste, nacionaliste madje edhe kontra revolucionare. Pas këtyre cilësimeve, nisen arrestimet masive të organizatorëve, të pjesëmarrësve aktiv në demonstrata, ku u zhvilluan gjykime dhe mijëra të rinj u dënuan me shumë vite burgim.

Pas këtyre demonstratave nisi diferencimi ideo-politik në të gjitha strukturat dhe nivelet shoqërore. Rruga e nisur për të drejtat e shqiptarëve vazhdoi edhe në vitin 1982 e më tutje për tu bërë më masive në vitin 1989, deri në demonstratat e njohura të studentëve të vitit 1997 të UP-së. Këto përpjekje të vazhdueshme të popullit shqiptar u kurorëzuan me formimin e UÇK-së, luftës për liri, dëbimin definitiv të forcave serbe nga Kosova në vitin 1999 dhe shpalljen e Kosovës shtet të pavarur dhe sovran më 17 shkurt 2008.

